

Veren el olmanın fazileti

Salih Bey: “Veren el, alan elden üstündür” hadisini açıklar mısınız? Veren el neden üstündür? Bu konuda örnekler var mıdır?”

Allah Cevad’dır, Vehhab’tır, Kerim’dır; cömerttir, verendir, kerem sahibidir. Hayır yolunda cömertliği, vermeyi ve kerem sahibi olmayı sever. Veren kimse Allah’ın keremine, vehhabiyetine ve cömertliğine mazhar olmuştur. Vermeyen ve alan kimsenin ise bu konuda mazhar olduğu herhangi bir esma yoktur. Netice itibariyle vermemekte ve tutmakta hayır da yoktur, iyilik de yoktur, Allah katında makbuliyet de yoktur, derece de yoktur.

Kur’ân birçok âyetiyle vermeyi ve üstelik en iyisinden vermeyi teşvik ettiği gibi, Peygamber Efendimiz (asm) adeta bir cömertlik ve kerem abidesiydi. Ashab-ı Kiram da vermek konusunda birbirleriyle yarışarlardı. Vermemek ve tutmak ashabin çarşısında hiçbir şekilde rağbet görmezdi. Asr-ı Saadeti kendisine örnek alan Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri ise, Darül-Hikmetil-İslâmiye’de iken kendisine naspedilen maaştan kut-u lâyemut kadarını almış, gerisi ile kitaplarını bastırıp ücretsiz dağıtmıştır. Bu hareketinin sebebini soranlara: “Maaştan bana kût-u lâyemut caizdir; fazlası millet malıdır. Bu suretle millete iade ediyorum.” 1 diye cevap vermiştir.

“Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu bilir.” 2 “O takva sahipleri bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları affederler. Allah, iyilik edenleri sever.” 3 Âyetleriyle vermeyi emreden bir Kur’ân’ın kendisine nazil olduğu Peygamber Efendimiz (asm) verme konusunda insanların en üstünüydü.

Bir gün adamın biri Peygamber Efendimiz’e (asm) gelip ondan yardım istedi. Peygamber Efendimiz (asm) o an mübarek elinde ne varsa verdikten sonra: “Şu an bu kadar verebiliyorum! Fakat sen git, benim adıma ihtiyacın olan şeyleri satın al, Allah bana verdiği zaman ben senin oralara yaptığın borcu öderim!” buyurdu.

Hazret-i Ömer (ra):

“Ya Resulallah! Ona verebildiğini verdin! Allah sana gücünün yetmediği bir şeyi teklif etmemiştir. Kendini neden borca sokuyorsun?” dedi.

Hazret-i Ömer'in (ra) bu sözünden Peygamber Efendimiz'in (asm) hoşlanmadığını gören ensardan bir zat:

“Ver Ya Resulallah! Allah seni darda bırakmayacaktır!” dedi.

Peygamber Efendimiz (asm) bu sözden hoşlandı ve:

“İşte ben bununla emrolundum!” buyurdu.⁴

Hazret-i Ömer (ra) anlatıyor: “Bir gün Peygamber Efendimiz (asm) sadaka vermemizi emir buyurdu. O sırada benim malım çoktu. Kalbimden: “Eğer Ebu bekir'i geçeceğim gün varsa o gün bu gündür!” dedim ve malımın hepsini hesaplayarak yarısını getirdim.

Peygamber Efendimiz (asm) bana:

“Çocuklarına ne bıraktın?” buyurdu. Ben:

“Getirdiğim kadar da onlara bıraktım!” dedim.

Az sonra Ebu Bekir (ra) geldi. Meğer o nesi varsa hepsini yüklenip getirmiş. Peygamber Efendimiz (asm) ona da:

“Çocuklarına ne bıraktın?” buyurdu.

Ebu Bekir (ra):

“Onlara Allah ile Peygamberini bıraktım!” dedi.

O zaman kalbimden:

“İmkânı yok, Ebu Bekir geçilmez!” dedim. 5

Bir gün adamın biri Hazret-i Osman'a (ra):

“Bütün hayır ve sevapları siz zenginler kaptınız! Sadaka veriyorsunuz! Köle azat ediyorsunuz! Hacca gidiyorsunuz! Zekât veriyorsunuz! Allah yolunda nice maddî yardımda bulunuyorsunuz!” dedi.

Hazret-i Osman (ra):

“Siz buna mı imreniyorsunuz?” dedi. Adam:

“Evet, vallahi, sizin kendi paranızla bunca hayır hasenat yapmanıza imreniyorum!” dedi.

Hazret-i Osman (ra):

“Fakat şunu unutmayın ki, vallahi bir fakirin kendi boğazından kesip Allah yolunda verdiği tek kör kuruş, malı çok bir zenginin verdiği on binlerden Allah katında daha makbuldür! Az demeyin, siz de vermeye bakın!” dedi.⁶

Veren el ile ilgili olarak çok büyük müjdelere vardır. Müjdecilerin başını ise Kur’ân çekiyor. İşte birkaç âyet:

1 “Kim bir iyilik yaparsa, ona iyiliğinin on katı karşılık vardır. Kim de bir kötülük yaparsa, o da sadece o kötülüğün misliyle cezalandırılır ve onlara zulmedilmez.” ⁷

1 “Kimdir Allah’a güzel bir borç verecek o kimse ki, Allah da o borcu kendisine kat kat ödesin. (Rızkı) Allah daraltır ve genişletir. Ancak O’na döndürüleceksiniz.” ⁸

“Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yedi başak bitiren ve her başakta yüz tane bulunan bir tohum gibidir. Allah, dilediğine kat kat verir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.” ⁹

“Şüphesiz Allah (hiç kimseye) zerre kadar zulüm etmez. (Yapılan) çok küçük bir iyilik de olsa onun sevabını kat kat artırır ve kendi katından büyük bir mükâfat verir.” ¹⁰

“İnsanların malları içinde artsın diye faizle her ne verirsiniz, Allah katında artmaz. Ama Allah’ın rızasını arayarak her ne zekât verirsiniz; işte bunu yapanlar sevaplarını kat kat arttıranlardır.” ¹¹

Dünyanın üç beş günlük yitik cam parçalarına değil, bu yüksek değerli elmas müjdelere talip bahtiyarların yaşadıkları örneklemeler anlatmaya kalkılsa ciltlerle kitaba sığmaz.

Bir gün bir adam ihtiyacı için Hazret-i Ali Efendimizin (asm) kapısını çaldı.

Hazret-i Ali (ra) güzel oğlu Hasan’a:

“Annene git, kendisine verdiğim altı dirhemden birini versin. Getir, şu adama ver.” dedi.

Çocuk gider gitmez geri döndü ve dedi ki:

“Annem, ‘o altı dirhemi un almak için sakladım’ diyor.”

Hazret-i Ali (ra):

“Tahkiki iman sahibi kişi elindeki paraya değil, Allah’a güvenir oğlum. Git annene söyle, altı dirhemini tamamını versin.” dedi.

Hazret-i Fatıma annemiz (ra) altı dirhemi gönderince de hepsini fakir adama verdi.

Hazret-i Ali (ra) henüz içeri girmemişti ki, devesinin yularından tutup yanından geçen bir adamın, “Satıyorum, var mı isteyen!” diye seslendiğini duydu. Hazret-i Ali (ra):

“Kaça satıyorsun?” dedi. Adam:

“Yüz kırk dirheme” dedi. Hazret-i Ali (ra):

“Parasını sonra almak üzere kapıya bağla!” dedi.

Adam devesini kapıya bağlayıp gitti. Az sonra bir adam yoldan geçerken deveye talip oldu. “Bu deve kimindir?” diye sordu. Hazret-i Ali (ra):

“Benimdir.” dedi. Adam:

“Satmıyor musun?” dedi. Hazret-i Ali (ra):

“Satıyorum.” dedi. Adam:

“Kaça satıyorsun?” dedi. Hazret-i Ali (ra):

“İki yüz dirheme.” dedi.

Adam “Kabul!” diyerek, iki yüz dirhemi çıkarıp Hazret-i Ali’nin (ra) eline saydı ve deveyi alıp götürdü.

Hazret-i Ali (ra) bu paradan alacaklısının yüz kırk dirhemini ödedikten sonra, elinde altmış dirhem kaldı. Altmış dirhemi muhtereme eşi Hazret-i Fatma’ya götürüp takdim etti. Hazret-i Fatma (ra):

“Bu nedir?” diye sorunca Hazret-i Ali (ra):

“Bu, Cenb-ı Allah’ın, “Kim bir iyilik yaparsa, ona iyiliğinin on katı karşılık vardır.” (En’am Sresi: 160) Mjdesinin gerçek olmuş halidir.” dedi.¹²

Bu günlerde etrafımızda vakıf, külliye, dersane, hizmet merkezi, sosyal tesis... Adına ne dersek diyelim, Medresetü'z-Zehra ismine lââyık mübarek binalar, yapılar, yapılanmalar, plânlar, projeler ve mutlak şekilde hayırlar yağdırmaya namzet iman hizmetleri eksik olmuyor. Elimizdeki, avucumuzdaki metân bire en az on katı ile arş-ı alâda kayıt altına alınmasını istiyorsak, himmetimizi, gayretimizi, desteğimizi, katkımızı duâmızla birlikte hiçbir şekilde eksik etmeyelim. Allah'ın azı çok saydığını ve bizim bin bir zorluk içinde tasadduk ettiğimiz nice azımıza nice binler bereketler yağdırdığını aklımızdan çıkarmayalım.

Böyle kutsî gayretler içinde birbirimize duâ edelim: Allah birinizi binler yapsın! Âmin.

Dipnotlar:

1. Tarihçe-i Hayat, s. 109.
2. Âl-i İmran Sûresi: 92.
3. Âl-i İmran Sûresi: 134.
4. Hayatü's-Sahabe, 2/252.
5. Müntehabü'l-Kenz, 4/347.
6. El-Kenz, 3/320.
7. En'am Sûresi: 160.
8. Bakara Sûresi: 245.
9. Bakara Sûresi: 261.
10. Nisa Sûresi: 40.
11. Rum Sûresi: 39.
12. El-Kenz, 3/311.